

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ТУРИЗМІ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Туризмознавство»

Спеціальність ІЗ «Туризм та рекреація»

Галузь знань І «Транспорт та послуги»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжкультурна комунікація в туризмі
Викладач (-і)	Чорна Л.В.
Контактний телефон викладача	066-53-22-004
Е-mail викладача	liubov.chorna@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/42d20fd3f2a0f1f8ef0f
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Міжкультурна комунікація в туризмі» розкриває питання культурологічного, лінгвістичного, етичного, психологічного, професійно-прикладного аспектів міжкультурної комунікації, типів культур, моделей комунікативної поведінки в міжкультурному середовищі, особливостей вербальної та невербальної взаємодії мовців у процесі діалогу культур і вказує на шляхи забезпечення взаєморозуміння та налагодження ефективного комунікативного процесу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою даної дисципліни є розкрити теоретичні основи міжкультурної комунікації як культурного та лінгвістичного феномену, особливості її прояву в умовах глобалізації та формувати здатність студентів до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки у процесі туристичної діяльності та до застосування знань для забезпечення взаєморозуміння у практичній діяльності.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є ознайомити студентів з міжкультурною комунікацією як науковою категорією та її осмисленням провідною науковою думкою, проблемами міжкультурної комунікації у культурологічному та лінгвістичному аспекті; формувати культурну сприйнятливість, здатність до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки у процесі туристичної діяльності та роботи в міжкультурному професійному середовищі.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.</p> <p>ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>РН7. Організувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.</p>	
5. Організація навчання	

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		10	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		20	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	ІЗ «Туризм та рекреація»	1	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Міжкультурна комунікація як наука	1	2	8
Тема 2. Картини світу і концептосфера нації	2	4	8
Тема 3. Типи культур	2	2	8
Тема 4. Фактори відмінності між типам культур	1	2	8
Тема 5. Види міжкультурної комунікації. Вербальна комунікація	1	2	8
Тема 6. Міжкультурні стилі комунікації	1	2	6
Тема 7. Невербальна комунікація	1	2	8
Тема 8. Міжкультурні конфлікти	1	2	6
	10	20	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	система	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи.</p> <p>(п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>60 балів – поточний контроль;</p> <p>20 балів – тестовий контроль;</p> <p>20 балів – контроль самостійної роботи.</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному навчальному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та виконання практичних завдань. Оцінки, отримані студентами, виставляються у журналі обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p>Сума балів за роботу на навчальних заняттях за семестр</p>	

	<p>складає 60 балів.</p> <p>Загальний бал за виконання письмових робіт – 20 балів, що включає: тестовий контроль 1 – 10 балів; тестовий контроль 2 – 10 балів.</p> <p>Контроль самостійної роботи – 20 балів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в формі заліку та складається зі зданих всіх видів робіт, передбачених даним силабусом навчальної дисципліни.</p>
Вимоги до письмової роботи	Письмові роботи у межах навчальної дисципліни (тестовий контроль) спрямовані на перевірку й оцінювання рівня як засвоєння студентами навчального матеріалу, так і компетентностей, передбачених ОПП.
Практичні заняття	На практичних заняттях шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань забезпечується закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття вмінь і навичок їх практичного застосування. Практичні заняття проводяться в аудиторії. Практичне заняття включає проведення контролю знань, умінь, навичок та компетентностей, постановку загальної проблеми (завдання) викладачем та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, вирішення контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	<p>Під час виконання письмових робіт здобувач освіти повинен підтвердити свій рівень володіння знаннями, практичними навичками, а також дотримуватись Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Списування при виконанні письмових робіт чи під час оцінювання результатів навчання є недопустимим.</p>
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Ново-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).
Відвідування занять	Відвідування занять є важливою складовою процесу

	навчання. Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати лекційні та практичні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку згідно графіку консультацій викладача з навчальної дисципліни.
Неформальна освіта	Зараховуються як поточний контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які частково відповідають програмі навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Білецька О. О. Лінгвокультурний трансфер в системі міжкультурної комунікації. *Питання культурології*. 2021. № 37. С. 114-124.
2. Гнатюк Я. Методологічна комунікація як модус міжкультурної комунікації. URL: <https://philarchive.org/archive/HNA-8> (дата звернення: 20.08.2023).
3. Гринюк С.П. Феномен «міжкультурної комунікації» в сучасному гуманітарному знанні. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/42485/1/8.pdf> (дата звернення: 20.08.2023).
4. Зайцева М. М. Туризм як чинник міжкультурної комунікації. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2016. Випуск 49. С. 206 – 214.
5. Максимович О. В. Концептуалізація феномена міжкультурної комунікації в міждисциплінарному дискурсі. *Габітус*. 2020. Випуск 14. С. 47-53.
6. Мацько О. Мовленнєвий етикет і міжкультурна комунікація. *Дивослово*. 2018. № 11. С. 34-41.
7. Писаревський І. М., Александрова С. А. Професійно-комунікативна компетентність (в туризмі) : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 175 с.
8. Чепурда Г. М., Чепурда Л. М. Туризм та міжкультурна комунікація: інноваційний аспект. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2020. С. 6-12.
9. Шматько Н. М., Пантелєєв М. С., Кармінська-Белоброва М. В., Новік І. О. Бізнес-комунікації і бізнес-культура підприємництва у міжнародному туризмі. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Економічні науки. 2019. № 24. С. 54–60.

Чорна Л.В., доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства